

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2025 – 2027

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne opracowania Programu:	4
II. Adresaci programu	4
III. Diagnoza środowiska i problemu	4
IV. Analiza SWOT	8
V. Organizacja zadań ustawowych dot. wspierania rodziny	9
1. Zadania gminy i powiatu w zakresie wspierania rodziny	9
2. Asystent rodziny	10
3. Wsparcie interdyscyplinarne	11
4. Prowadzenie i rozwój różnych form wsparcia dziennego	12
5. Pomoc w formie rodzin wspierających	13
6. Poradnictwo specjalistyczne	13
7. Tworzenie i realizacja projektów i programów wspierających rodzinę	13
VI. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	14
VII. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027	14
VIII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027	15
IX. Realizatorzy i partnerzy programu.....	17
X. Zasady Finansowania	18
XI. Zakładane efekty realizacji Programu	18
XII. Monitoring Programu	18

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 zwany dalej Programem powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z art. 176 pkt. 1. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Krzczonów, w latach: 2013-2015, 2016-2018, 2019-2021, 2022-2024.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Dzieci potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony osób dorosłych, których obowiązkiem jest zapewnienie im opieki i odpowiednich warunków do harmonijnego rozwoju. W związku z powyższym niezwykle ważne jest otoczenie rodziny należytą uwagą i troską.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 176 pkt 1, obowiązuje gminy do realizacji zadania jakim jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Przepisy ww. ustawy wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania. W pierwszym z nich kładzie się nacisk na wsparcie rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, w drugim natomiast na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania dziecka przez rodziców.

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Krzczonów na lata 2025-2027 jest strategicznym dokumentem gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zakłada on kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb.

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale, oraz za jej zgodą. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym trudności, oraz sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny opierać się na zasadach wzajemnej współpracy, oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań.

Realizacja programu będzie odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych, oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Podmiotem realizującym zadania ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej na poziomie Gminy Krzczonów jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzczonowie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

I. Podstawy prawne opracowania programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

II. Adresaci programu

Głównymi adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

1. Rodziny zamieszkujące Gminę Krzczonów, a w szczególności przeżywające trudności w sferze opiekuńczej i wychowawczej.
2. Biologiczne rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
3. Rodziny dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (ustawa „Za życiem”).
4. Rodziny dotknięte problemem uzależnień oraz przemocy domowej.

III. Diagnoza środowiska i problemu

Gmina Krzczonów to gmina wiejska położona we wschodniej części Polski w województwie lubelskie, w powiecie lubelskim. Graniczy z gminami: Bychawa, Jabłonna, Piaski, Rybczewice, Wysokie, Żółkiewka. Gmina Krzczonów na dzień 31.12.2023 r. liczyła 4133 osoby.

W Gminie znajduje się 1 szkoła podstawowa oraz dwa przedszkola. Działa również Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu, który zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. W placówce odbywają się także różnorodne zajęcia, np. plastyczne, taneczne, sportowe, oraz różnego rodzaju warsztaty np. szydełkowania. Są organizowane również jarmarki Bożonarodzeniowe i Wielkanocne oraz wspólne kolędowanie.

Na terenie gminy działają prężnie również koła gospodyń wiejskich i organizacje pozarządowe.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Biblioteka Publiczna w Krzczonowie, której główną funkcją jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa, organizuje również spotkania literackie.

Gmina posiada również dobrze działający system pomocy społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzczonowie.

Dla potrzeb programu opracowano informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby dzieci z terenu Gminy Krzczonów umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego.

Tabela nr 1. Diagnoza Gminnego Programu Wspierania Rodziny

	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców Gminy Krzczonów	4257	4223	4133
Liczb rodzin korzystających z pomocy społecznej w tym:	107	74	65
-liczba osób w rodzinach	213	160	122
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	146	163	154
- liczba osób w tych rodzinach	276	326	283
Liczba rodzin uprawnionych o świadczeń rodzinnych:			
a) zasiłki rodzinne i dodatki – razem dzieci uprawnionych do świadczeń	196	136	123
b) świadczenia pielęgnacyjne	23	34	30
c) zasiłki pielęgnacyjne	87	86	90
d) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	12	13	14
e) świadczenie „Za życiem”	0	0	0
Liczba rodzin uprawnionych do pobierania świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	17	15	14
Liczba dzieci młodzieży z tereny Gminy Krzczonów przebywających w pieczy zastępczej	1	1	0
Liczba dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej	3	3	3

Tabela nr 2. Przyczyny trudnych sytuacji życiowych rodzin

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

Występujący problem	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Ubóstwo	54	43	40
Bezrobocie	33	28	24
Niepełnosprawność	50	41	40
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	7	5
Alkoholizm	0	3	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	55	4	5
Długotrwała choroba	26	21	18
Przemoc w rodzinie	3	3	0
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0	1
Zdarzenie losowe	0	0	1

Ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba to przyczyny trudnej sytuacji, dotykające znaczną grupę klientów pomocy społecznej, które jednocześnie generują wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych i prowadzą do bezradności życiowej. Warto podkreślić, iż bezradność życiowa jest zjawiskiem, które powoduje, że ludzie zmuszeni są do korzystania z pomocy społecznej. Osoby niezaradne życiowo, w przeważającej większości, pozostają klientami pomocy społecznej na długie lata.

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej, ukierunkowanej na poprawę sytuacji rodzin, mieszkańcy gminy korzystają z oferty pomocy i wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzczonowie. Praca socjalna prowadzona jest przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny zatrudnionych w Ośrodku, którzy podejmują wszelkie możliwe starania, by trafnie zdefiniować problemy świadczeniobiorców i wspomóc ich w procesie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz pełnienia ról społecznych, zawodowych, rodzinnych.

Praca socjalna w świetle ustawy o pomocy społecznej jest zdefiniowana jako „działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”.

Polega w szczególności na:

1. motywowaniu do poszukiwania zatrudnienia,
2. udzielaniu pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
3. współpracy z kuratorem sprawującym nadzór w rodzinie,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

4. motywowaniu do kontynuowania leczenia,
5. współpracy z pedagogami szkolnymi,
6. podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
7. udzielaniu pomocy w zakresie procedury ubiegania się o uzyskanie stopnia niepełnosprawności,
8. współpracy z pracownikami socjalnymi z innych instytucji oraz współpracy z instytucjami na rzecz udzielenia pomocy i wsparcia rodzinie (PCPR, OPS, MOPS, GOPS, służba zdrowia, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe, inne),
9. udzieleniu pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych i innych,
10. edukacji w zakresie problemu uzależnienia oraz motywowaniu do podjęcia leczenia.

Doświadczenia pracowników socjalnych i asystenta rodziny w wieloletniej pracy z klientami pomocy społecznej pokazują, jak trudny jest proces eliminowania lub chociażby zmniejszania rozmiarów występujących nieprawidłowości i dysfunkcji w rodzinach. Bez zaangażowania i współpracy po stronie członków tych rodzin, ich chęci i zgody na zmianę „na lepsze”, nawet najlepiej wykwalifikowana kadra pracowników nie będzie w stanie pomóc im w procesie poprawy swojej sytuacji. Dlatego istotnym jest, aby członkowie rodzin aktywnie uczestniczyli w procesie zmiany i wychodzenia z nieporadności, a naszym zadaniem jest ich w tym wesprzeć i wspomóc, ale nie wyręczyć. Należy podejmować takie działania, które zminimalizują ryzyko umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela nr 3. Liczba Niebieskich Kart w Gminie Krzczonów

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba Niebieskich Kart	10	14	7

Liczba Niebieskich Kart zakładanych w rodzinach nie zawsze odzwierciedla skalę przemocy na terenie Gminy. Bardzo duża część Niebieskich Kart ma związek z konfliktami jednorazowymi, nadużywaniem alkoholu, służą też jako narzędzie wykorzystywane przy sprawach rozwodowych. Pracownicy OPS Krzczonów po wnikliwych analizach sytuacji zachodzących w rodzinach podejmują stosowane działania pomocowe i interwencyjne.

Na terenie Gminy Krzczonów prowadzona jest również pomoc adresowana do rodzin wielodzietnych w ramach ogólnopolskiej „Karty Dużej Rodziny”.

Tabela nr 4. Realizacja Programu „Karta Dużej Rodziny” w latach 2021-2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
„Karta Dużej Rodziny”	26	42	68

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

IV. Analiza SWOT

Mocne strony:

1. otwarte na współpracę organizacje pozarządowe w tym Koła Gospodyń Wiejskich,
2. dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (poradnictwo psychologiczne),
bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie,
3. rozwijający się system pieczy zastępczej,
4. realizacja programów na rzecz dziecka i rodziny (zatrudnienie asystenta rodziny),
5. opracowywanie i realizacja projektów socjalnych (Bank Żywności, Opieka wytchnieniowa,
Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością),
6. kompetentna, oddana i doksztalająca się kadra pomocy społecznej,
7. dostępność do zajęć prowadzonych w Bibliotece Publicznej Gminy Krzczonów dla dzieci,
młodzieży, seniorów oraz wszystkich zainteresowanych mieszkańców,
8. wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez ulgi, które daje Karta Dużej Rodziny,
9. ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
10. zabezpieczenie w budżecie Gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu
wspierania rodziny,
11. opracowana Strategia Problemów Społecznych.

Słabe strony:

1. ubóstwo,
2. rosnące koszty utrzymania rodziny,
3. bardzo wysokie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
4. niechęć ze strony rodzin w zakresie podejmowania działań zmierzających do rozwiązywania
problemów,
5. brak umiejętności radzenia sobie z problemami,
6. roszczeniowość części rodzin korzystających z pomocy społecznej,
7. uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej,
8. brak mieszkań chronionych, socjalnych,
9. brak osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających,
10. zjawisko przemocy w rodzinie,
11. mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Szanse :

1. aktywizacja i zachęcanie osób do zmiany swoich postaw życiowych,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

2. rozpowszechnianie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom znajdujących się w kryzysie,
3. pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej,
4. zachęcanie rodzin wieloproblemowych do podejmowania współpracy z asystentem rodziny,
5. możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na projekty,
6. tworzenie nowych form pracy z rodziną (terapeuta rodzinny, grupa wsparcia),
7. promowanie idei wolontariatu,
8. wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.

Zagrożenia:

1. ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny,
2. niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej,
3. brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne,
4. kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym,
5. wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc, uzależnienia,
6. zanik więzi i tradycji rodzinnych,
7. nieradzenie sobie z wychowywaniem dzieci przez rodziców biologicznych.

V. Organizacja zadań ustawowych dot. wspierania rodziny

1. Zadania gminy i powiatu w zakresie wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

Gmina	Powiat
➤ Profilaktyka – wspieranie rodziny, ➤ Asystent rodziny, ➤ Placówki wsparcia dziennego, ➤ Rodziny wspierające, ➤ Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny,	➤ Piecza zastępcza i instytucjonalna, ➤ Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, ➤ Adopcje działające na rzecz dziecka i rodziny, ➤ Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, ➤ Placówki opiekuńczo – wychowawcze, ➤ Usamodzielnianie, ➤ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator), ➤ Rodziny pomocnicze,

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

- 1) opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- 5) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- 6) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci (świetlice socjoterapeutyczne w szkołach)
- 7) finansowanie pieczy zastępczej,
- 8) podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny,
- 9) podnoszenie kosztów związanych z udzielaniem pomocy o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 10) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 11) sporządzenie sprawozdań rzeczowo -finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 12) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

2. Asystent rodziny

Zadaniem ustawowym gminy jest zatrudnienie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielenie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentem rodziny może być osoba, która:

- 1) posiada wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie, praca socjalna,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

- 2) posiada wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną,
- 3) posiada wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną,
- 4) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest zawieszona ani ograniczona,
- 5) wypełnia obowiązki alimentacyjny - w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- 6) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Do zadań asystenta rodziny należy wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz mającej inne problemy powodujące trudną sytuację życiową.

W szczególności, zgodnie z art. 115 ustawy, do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu,
- kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział, w zajęciach psychoedukacyjnych,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzczonowie
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno - pomocową.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Tabela nr 5 Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny

	2021r.	2022 r.	2023 r.
Rodziny korzystające ze wsparcia asystenta rodziny	4	4	5

Wprowadzenie asystenta rodziny i jego praca mają na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Praca asystenta rodziny łączy w jednym miejscu wiele różnych działań, wymaga dużej wiedzy dotyczącej pracy z osobami dorosłymi i dziećmi, znajomości zasobów społecznych, umiejętności godzenia różnych przekonań.

3. Prowadzenie i rozwój różnych form wsparcia dziennego

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a. opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- b. specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży),
- c. pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych.

4. Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowane będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowywanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie. Na chwilę obecną brak jest kandydatów do pełnienia funkcji rodziny wspierającej na terenie naszej gminy.

5. Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, zawodowego itp.), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji, grup wsparcia. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się o kontrakt z rodziną. Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrz rodziny. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na terenie Gminy Krzczonów można skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego.

6. Tworzenie i realizacja projektów i programów wspierających rodzinę

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania powinno być skierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku i inne. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych i zagrożonych ciepłych posiłków, wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego. Ważnym elementem są projekty socjalne, których podstawowym celem jest integracja rodziny poprzez wykonywanie wspólnych prac (np. prace plastyczne, wyjazdy).

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

VI. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na takich samych zasadach jak w przypadku rodzin zastępczych.

VII. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Program Wspierania Rodziny Gminy Krzczonów wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w gminie w obszarze wspierania rodziny.

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dziecka w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny;
2. Poprawa sytuacji dzieci z rodzin wieloproblemowych;
3. Podnoszenie jakości i efektywności usług świadczonych na rzecz rodzin;
4. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
5. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
6. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin mających trudności w podstawowym wypełnianiu ról rodziców/opiekunów;

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

VIII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Zadanie	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźnik
1. Kierowanie asystentów rodzin do pracy z rodzinami, przygotowanie planu pracy, realizacja zadań	2025 - 2027	OPS	➤ Liczba asystentów ➤ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, ➤ Liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą asystenta, ➤ Liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na zrealizowanie planu pracy i osiągnięcie zamierzonego efektu, ➤ Liczba rodzin objętych monitoringiem asystenta rodziny, po zakończonej współpracy
2. Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	2025 - 2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	➤ Liczba programów profilaktycznych, ➤ Liczba projektów socjalnych, ➤ Liczba wydarzeń o charakterze integracyjnym dla rodzin ➤ Udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie rodziny, ➤ Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych/artykułów promujących na rzecz rodziny.
3. Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	2025-2027	OPS i Szkoły z terenu Gminy Krzczonów, Komisariat Policji w Bychawie, Ośrodek Zdrowia	➤ Liczba rodzin korzystających z zasiłków z zasiłków rodzinnych z dodatkami, ➤ Liczba rodzin którym zostało przyznane świadczenie opiekuńcze, ➤ Liczba rodzin objętych jednorazowym świadczeniem „Za życiem”, ➤ Liczba rodzin którym zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego, ➤ Liczba założonych Niebieskich Kart ➤ Liczba prowadzonych Niebieskich Kart, ➤ Kwota przeznaczona na

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

			współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, ➤ Ilość przyznanych stypendiów szkolnych, ➤ Ilość kontraktów socjalnych.
4. Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci rodziny	2025-2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	➤ Liczba spotkań, szkoleń, konferencji, ➤ Liczba planów pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, ➤ Liczba informacji o rodzicach biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej.
5. Zapewnienie konsultacji, poradnictwa specjalistycznego i terapeutycznego dla rodzin i praca socjalna	2025 - 2027	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	➤ Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistów, ➤ Liczba udzielonych porad, ➤ Liczba podmiotów świadczących pomoc specjalistyczną dla podmiotów, ➤ Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych, ➤ Liczba rodzin objętych pracą socjalną, ➤ Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.
6. Wsparcie rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.	2025 - 2027	OPS i PCPR	➤ Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, ➤ Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym, ➤ Liczba rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej – objętych usługą asystenta rodziny, ➤ Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych, ➤ Liczba rodzin wspierających,
7. Rozwój kształcenia asystentów rodziny i pracowników socjalnych poprzez systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych.	2025 - 2027	OPS	➤ Liczba szkoleń z udziałem pracowników socjalnych, ➤ Liczba szkoleń z udziałem asystenta rodziny, ➤ Rodzaje szkoleń i zakres tematyczny.
8. Prowadzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz świetlic w placówkach	2025 - 2027	OPS i Szkoły z terenu Gminy Krzczonów	➤ Liczba placówek wsparcia dziennego, ➤ Liczba dzieci uczęszczających

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

oświatowych dla dzieci			do placówek wsparcia dziennego, ➤ Liczba świetlic szkolnych, ➤ Liczba dzieci uczęszczających do świetlic szkolnych
9. Objęcie dzieci młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych wsparciem specjalistycznym w placówkach oświatowych.	2025-2027	Szkoły z terenu Gminy Krzczonów	➤ Liczba zatrudnionych pedagogów w placówkach oświatowych, ➤ Liczba zatrudnionych psychologów w placówkach oświatowych, ➤ Liczba dzieci objętych wsparciem pedagogicznym i psychologicznym.

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu Gminy Krzczonów, zgodnie z bieżącymi potrzebami.

IX. Realizatorzy i partnerzy programu

Założenia programu w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Krzczonów oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Realizatorzy programu:

- 1) Właściwe referaty Urzędu Gminy Krzczonów,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej Krzczonów,
- 3) Placówki oświatowe z terenu Gminy Krzczonów,
- 4) Regionalny Ośrodek Kultury i Sportu w Krzczonowie,
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krzczonów
- 6) Gminny Ośrodek Zdrowia
- 7) Zespół Interdyscyplinarny,
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie.
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) Komisariat Policji w Bychawie,
- 11) Sąd Rejonowy w Świdniku.

W realizacji zadań wyżej wymienione podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

X. Zasady Finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Krzczonów są środki: gminy oraz środki pozyskane na zadania związane z realizacją programu w formie dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

XI. Zakładane efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dzięki ścisłej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin.

XII. Monitoring Programu

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzczonowie w terminie do 31 marca każdego roku, sporządzi i złoży Wójtowi Gminy sprawozdanie rzeczowo - finansowe z realizacji 3 – letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027. Sprawozdanie, o którym mowa powyżej będzie zawierało informacje z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny.

Ponadto przygotowywane będą sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywane Wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Program stanowi dokument otwarty i może podlegać modyfikacji.